

ISSN:1306-3111

e-Journal of New World Sciences Academy
2010, Volume: 5, Number: 1, Article Number:D0006

FINE ARTS

Received: June 2009
Accepted: January 2010
Series : 5A
ISSN : 1308-7290
© 2010 www.newwsa.com

K. Özlem Alp
Zeynep Erkan
Gazi University
k.ozlem.alp@gmail.com
Ankara-Turkey

**ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİ RESİM BÖLÜMLERİNDE OKUTULAN MESLEKİ
KURAMSAL DERSLERİN SANAT EĞİTİMİ SÜRECİNE ETKİLERİ**

ÖZET

Bu araştırmanın amacı Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde verilen mesleki kuramsal derslerin sanat eğitimi sürecindeki etkilerine ilişkin öğrenci ve öğretmen görüşlerini tespit etmektir. Araştırmanın örneklemini, Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde resim eğitimi alan 150 öğrenci ve kuramsal dersleri okutan 50 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmada betimsel yöntem kullanılmıştır. Veriler anket uygulanarak, toplanmış ve Verilerin çözümlemesinde SPSS programı kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, öğrencilerin çoğunluğunun mesleki kuramsal derslere yeterince ilgi göstermedikleri görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, Resim,
Sanat Eğitimi, Tasarım, Kuram

**THE IMPACT OF PROFESSIONAL THEORETICAL COURSES GIVEN BY PAINTING ART
DEPARTMENTS OF ANATOLIAN HIGH SCHOOLS FOR FINE ARTS ON THE ART
EDUCATION PROCESS**

ABSTRACT

The purpose of this research is to predict students and teachers views regarding the impact of professional theoretical courses given in Anatolian High Schools for Fine Arts on art education process. Sampling of the research covers 150 numbers of painting art students and 50 numbers of teachers submitting theoretical courses. Definitive method has been used during the research. Data have been collected by survey and SPSS program has been used in analyzing the data. It has been seen that majority of the students had no substantial interest in theoretical courses.

Keywords: Anatolian High Schools for Fine Arts College,
Painting, Art Education, Design, Theory

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

21. yüzyılda sanat eğitimi, çağdaş toplumların eğitim kavramından koparılamayacak bir kavramdır. Bu anlamda sanat eğitiminin gerekliliği [1, 2, 3, 4 ve 5] ve önemi [6, 7, 8 ve 9] toplumların çağdaşlaşma yolunda en çok üzerinde durdukları bir konudur. Çünkü sanat eğitimi, insanın kendisi ile barışık, üretken ve yaratıcı, duyarlı, tam ve bütün bir insan olabilmesinde en etkili yol ve yöntemleri kullanabilen bir yapı sunar. Bu nedenle de sanat eğitimi Uçan'ın [10] belirttiği gibi insanların kendi yaşantılarını amaçlı ve yöntemli olarak olumlu yönde değiştirme, dönüştürme ve yetkinleştirme sürecidir. Yöntemli ve amaçlı bir eğitim kuşkusuz bireysel çaba ve örgütlenmelerden çok kurumsal bir örgütlenmeyi gerekli kılar. Bu nedenle yöntemli ve amaçlı bir sanat eğitimi öncelikle, örgün ve yaygın eğitim kurumlarının işidir. Örgün eğitim içerisinde yer alan sanat eğitimi genel eğitimin bir parçası olarak, sanat yoluyla eğitim yapılması ile yer alırken, aynı zamanda, sanatçı yetiştirmek amacına da yönelmiş bir örgütlenmedir.

Türkiye'de sanatçı yetiştirmek amacına yönelmiş örgün eğitim kurumları devlet konservatuvarı dışında genellikle yükseköğretim düzeyinde bir yapılanmaya dayalıdır. Özellikle güzel sanatlar olarak adlandırılan geniş çerçeve içerisinde yer alan plastik sanatlara ilişkin yapılanma 1980'li yıllara dek bu şekilde süregelmiştir. 1982 yılında Milli Eğitim Bakanlığı Yüksek Danışma Kurulu tarafından hazırlanan raporda, örgün eğitimde sanat eğitiminin yapıcı rolü ve hak ettiği yeri alması gereği önemle vurgulanmıştır [11]. Buradan hareketle güzel sanatlar alanında ilgi ve yetenekleri olan öğrencilerin eğitimlerini sağlamak; öğrencileri araştırmacı ve geliştirici çalışmalarına yönlentmek, yetenekleri doğrultusunda bağımsız, doğru yorum ve uygulamalar yapabilecek kişiler olarak yetiştirmek amacıyla Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri kurulmuştur. İlk kez 1982-1983 öğretim yılında İstanbul'da; 1990-1991 öğretim yılında da Ankara, İzmir, Bursa, Eskişehir ve diğer bazı illerde Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri açılmıştır. 1990 yılında ülkemizde güzel sanatlar eğitimi tüm yönleriyle ele alarak inceleyip değerlendirmek, çağdaş anlamda sanat eğitimi uygulamak amacıyla "Güzel Sanatlar Eğitimi Geliştirme Özel İhtisas Komisyonu kurulmuştur. Bu gelişmeler, Türkiye'de sanat eğitiminin ve dolayısıyla resim-iş eğitiminin olumlu yönde gelişme gösterdiğinin somut örnekleridir [12].

Anadolu Güzel sanatlar Liselerinin kuruluş amaçlarında; "Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, güzel sanatlara yönelik programlar uygulayan yüksek öğrenim kurumlarının buldukları yerler tercih edilmek suretiyle, güzel sanatlar faaliyetlerine elverişli yörelerde açılır. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin öğrenim süresi, ortaokul üzerine bir yılı hazırlık olmak üzere toplam dört yıldır. Okul yatılıdır. Ancak, velinin isteği, okul idaresinin kararı ile öğrenci, gündüzlü olarak öğrenimine devam edebilir. Bu okullarda karma eğitim yapılır" [13]. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerine yetenek sınavı ile öğrenci alınmaktadır. Öğretim süreleri bir yılı hazırlık olmak üzere dört yıl iken, "Ortaöğretimin Yeniden Yapılandırılması " kapsamında; Talim Terbiye Kurulunun 07 Haziran 2005 tarih ve 184 sayılı kararıyla, 2005-2006 öğretim yılından itibaren hazırlık sınıfları kaldırılarak, öğretim süresi dört yıla göre yeniden düzenlenmiştir. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, yönetmeliğinin 6. Maddesi, okulun amacını şu şekilde belirlemektedir: Öğrencilerin: güzel sanatlar alanında ilgi ve yetenekleri doğrultusunda eğitim-öğretim görmelerini, özel yetenek gerektiren yüksek öğretim programlarına hazırlanmalarını, alanlarında

araştırmacılığa yönelmelerini, yetenekleri doğrultusunda yorum ve uygulamalar yapabilen, yaratıcı ve üretken kişiler olarak yetişmelerini, milli ve milletler arası sanat eserlerini tanımalarını ve yorumlamalarını sağlamaktır [14]. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde resim ve müzik olmak üzere iki temel alan bulunmaktadır.

Resim bölümlerinin ders programları incelendiğinde, mesleki dersler; desen atölye, resim atölye, grafik, tasarım, heykel atölye, sanat tarihi, müze eğitimi, drama, plastik sanatlar tarihi, Türk resim sanatı, heykel sanatı, çağdaş dünya sanatı, estetik, sanat eserlerini inceleme olarak belirlendiği, diğer derslerin ise ortak ve seçmeli olarak düzenlendiği dikkati çekmektedir [15]. Resim bölümlerindeki meslek derslerinin iki ana kolu uygulamalı dersler ve kuramsal derslerdir. Sanat alanlarında uygulamalı derslerin temelinde mesleki kuramsal dersler yer almaktadır. Öyle ki mesleki kuramsal dersler öğrencilerin resim alanına ilişkin kuramsal bilgileri edinmeleri, sanatsal yaratıcılık ve estetiğin alanına girmeleri, çağdaş ve yeni düşünce akımlarını öğrenmeleri anlamında temel oluşturan alt yapı dersleridir. Kuram ve uygulama birbirini tamamlayan iki önemli unsurdur.

Okullarda gerek kuramsal bilgiler bağlamında, gerekse uygulamalı resim ve üç boyutlu çalışma alanlarında, öğretmenle öğrenci arasında kurulacak doğru, anlamlı ilişkiler gelişimi yönlendirecek ve hızlandıracaktır [16]. Resim öğrencilerinin yaratıcılıklarının gelişmesinde, sanatsal dili kullanabilme, sanat yapıtları ve çevre ile doğru ilişki kurabilme yetileri kuramsal ve uygulamalı derslerin bütününe sistemli yapılması ile gerçekleşir. Öğrencilerden, kuramsal derslerde verilen temel ilke ve kuralları atölye derslerinde etkili bir şekilde kullanmaları beklenir. Kuramsal dersler yaratıcılığın gelişmesinde de oldukça etkilidir. Çünkü yaratma eylemi önce beyinde başlar.

Yaratıcı insan, yaratıcı süreç içinde geçmişinden, entelektüel birikiminden, deneyiminden, algılarından, hayal gücünden yararlanarak çevresini bu bağlamda değerlendirip aktarma yetisi çerçevesinde sezgi ve araştırma ile özgürce yaratıcı ürünler, yapıtlar oluşturur, farklı önermelerde bulunur [17]. Bu anlamda Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri de sanatsal yaratıcılığa adım atan genç bireylerin ve geleceğin sanatçılarının yetişmesini amaçlamaktadır.

Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri resim bölümünde okuyan öğrencilerin eğitim öğretim beklentileri üzerine yapılan çalışmalar [18 ve 19] ile resim bölümünde yer alan atölye derslerine ilişkin araştırmalar [20 ve 21] konunun önemini vurgulamaktadır. Diğer taraftan mesleki kuramsal derslerin uygulamalı derslerdeki etkililiğine ilişkin güzel sanatlar fakülteleri düzeyinde araştırmalar [22] bulunmakla birlikte, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Resim bölümlerindeki mesleki kuramsal derslerin eğitim sürecindeki etkililiğine ilişkin bir araştırma bulunmamaktadır. Buradan hareketle bu araştırmada, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri resim bölümlerinde verilen mesleki kuramsal derslerin amaçları (bilişsel, duyuşsal ve eğitim hizmetlerine yönelik) doğrultusunda, bu derslerin sanat eğitimi sürecindeki etkililiğine ilişkin öğrenci ve öğretmen görüşleri incelenmiş ve bu görüşler arasındaki farklılıklara bakılmıştır.

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Bu araştırmada, Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde okutulan mesleki kuramsal derslerin etkililiği öğrenci ve öğretmen görüşleri bazında incelenmiştir. Kuramsal dersler uygulamalı bölümlerde önemli

alt yapı dersleridir. Sanat eğitiminde kuramsal alt yapı dersleri uygulamaya katkıda bulunduğu gibi, öğrencilere kültürel bir alt yapı sağlaması açısından da önemlidir. Bu anlamda çalışma, eğitim-öğretim sürecinde bu derslerin etkililiğini öğrenci ve öğretmen görüşleri üzerinden tartışarak gerekli en etkin faydayı sağlayacak biçimde düzenlemek açısından önem taşımaktadır.

3. YÖNTEM (METHOD)

Bu araştırmada genel tarama modeli kullanılmıştır. Örneklemede, Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin resim bölümü programları incelenmiş, mesleki kuramsal dersler tespit edilmiş, ders amaçlarının aynı olması nedeni ile tesadüfi olarak farklı illerde yer alan 3 okul seçilmiştir. Bu okulların 3. ve 4. sınıflarında okuyan toplam 150 öğrenci ve mesleki kuramsal dersleri okutan toplam 30 öğretmen örnekleme oluşturmuştur. İlgili okullardaki 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin seçilme nedeni ise, mesleki kuramsal dersleri almış olmalarıdır. Bu doğrultuda Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi 3. sınıf öğrencisi 25; 4. sınıf öğrencisi 25; mesleki kuramsal derslere giren 10 öğretmen; Balıkesir Kadriye Kemal Gürel Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi 3. sınıf öğrencisi 25; 4. sınıf öğrencisi 25; mesleki kuramsal derslere giren 10 öğretmen; Kütahya Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi 3. sınıf öğrencisi 25; 4. sınıf öğrencisi 25; mesleki kuramsal derslere giren 10 öğretmen, toplam 150 öğrenci ve 30 öğretmene anket uygulanmıştır.

Araştırmada veri toplama aracı olarak, evreni oluşturan öğrenci ve öğretmenlere aynı soruları içeren ve 28 sorudan oluşan bir anket uygulanmıştır. Anket, alt amaçlara göre 5'li likert tipi ölçek türünde hazırlanmıştır. Seçenekler ve seçeneklere karşılık gelen puan aralıkları eşitlik varsayımı ile sınırları aşağıdaki gibi belirlenmiştir. 2.60 ve üzeri katılımın yeterli olduğu düşünülmüştür. Ölçek Seçenekleri ve Puan Aralıkları

Seçenekler	Puan Aralığı	Maddeler
Tamamen Katılıyorum	5	4.20-5.00
Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum	4	3.40-4.19
Orta Düzeyde Katılıyorum	3	2.60-3.39
Orta Düzeyin Altında Katılıyorum	2	1.80-2.59
Hiç Katılmıyorum	1	1.00-1.79

Araştırmada elde edilen betimsel veriler, istatistiksel yöntemler kullanılarak yorumlanmıştır. Araştırmada SPSS programı kullanılmış elde edilen sonuçlar tablolar halinde sunulmuştur. Ankette bulunan alt amaçlara göre gruplandırılmış soruların analizleri yapılırken, maddelere verilen yanıtların yüzdeleri, frekansları saptanmış, aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları, ayrıca grup karşılaştırmaları için bağımsız örneklemdeki t testinden yararlanarak veriler tablolastırılmış ve bulgulara ulaşılmıştır.

4. BULGULAR ve YORUM (FINDINGS AND INTERPRETATION)

Bu bölümde, Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde öğrenim gören 3. ve 4. öğrencilerden ve mesleki kuramsal derslere giren öğretmenlerden anket yoluyla toplanan verilerin analizi sonucunda ortaya çıkan bulgular, gruplanarak yorumlanmıştır. Araştırmada kullanılan anketteki ilk 5 soru bilişsel öğrenmeler, 11 soru duyuşsal öğrenmeler ve 12 soru öğretim hizmetlerinin niteliği ile ilgilidir.

Tablo 1. Anadolu güzel sanatlar liseleri öğrencilerinin mesleki kuramsal derslerdeki bilişsel öğrenmelerine yönelik öğrenci ve öğretmen görüşleri
(Table 1. Views of students and teachers of anatolian high schools for fine arts regarding cognitive learning in professional theoretical courses)

İfadeler		Tamamen katılıyorum		Orta düzeyin üstünde katılıyorum		Orta düzeyde katılıyorum		Orta düzeyin altında katılıyorum		Hiç katılmıyorum		Toplam		X	SS
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
		A	Öğrenci	52	34,7	40	26,7	39	26,0	16	10,7	3	2,0		
	Öğretmen	4	13,3	12	40,0	13	43,3	1	3,3	0	0,0	30	100	3,63	0,765
B	Öğrenci	51	34,2	37	24,8	42	28,2	11	7,4	8	5,4	149	100	3,75	1,162
	Öğretmen	2	6,7	9	30,0	17	56,7	2	6,7	0	0,0	30	100	3,37	0,718
C	Öğrenci	50	33,6	47	31,5	37	24,8	10	6,7	5	3,4	149	100	3,85	1,068
	Öğretmen	4	13,3	15	50,0	11	36,7	0	0,0	0	0,0	30	100	3,77	0,679
D	Öğrenci	37	25,5	51	35,2	35	24,1	18	12,4	4	2,8	145	100	3,68	1,072
	Öğretmen	2	6,7	18	60,0	8	26,7	2	6,7	0	0,0	30	100	3,67	0,711
E	Öğrenci	60	40,0	35	23,3	35	23,3	15	10,0	5	3,3	150	100	3,87	1,151
	Öğretmen	6	20,0	13	43,3	8	26,7	3	10,0	0	0,0	30	100	3,73	0,907
İFADELE RİN NOTASYO NU	A	kuramsal derslerdeki terim ve kavramların anlamlarını öğreniyorum													
	B	kuramsal derslerdeki tarihsel olay ve olgulara yönelik bilgileri öğreniyorum													
	C	kuramsal derslerdeki bilgileri uygulamalı derslere aktarabiliyorum													
	D	kuramsal derslerdeki terimler,kavramlar,olay ve olgular kalıcı oluyor													
	E	Kuramsal derslerdeki bilgiler sosyal yaşamda bana/öğrenciye katkı sağlıyor													

Anket sonuçlarına göre 'Mesleki Kuramsal derslerde geçen terimlerin, kavramların anlamlarını öğreniyorum' ifadesi için öğrencilerin %34,7'si "Tamamen Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, sadece %2,0'si "Hiç Katılmıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Öğretmenlerin ise %43,3'ü "Orta Düzeyde Katılıyorum", %40,0.2'ı "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, "Hiç Katılmıyorum" seçeneğini işaretleyen olmamıştır. Mesleki Kuramsal derslerde geçen terimlerin, kavramların anlamlarını öğrenmeye yönelik ortalamaya bakıldığında öğrenciler ($X = 3,81$) öğretmenlerin ($X = 3,63$) verdiği yanıtlara göre daha iyi öğrenebildiklerini ifade etmektedirler. Buradan yola çıkarak öğrencilerin bu derslerde verilen bilgileri öğrenebildikleri sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

"Mesleki Kuramsal derslerde geçen tarihsel olaylara, olgulara yönelik bilgileri öğreniyorum" ifadesi için öğrencilerin %34,1'i "Tamamen Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, sadece %5,4'ü "Hiç Katılmıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Öğretmenlerin ise %56,7'si "Orta Düzeyde Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, "Hiç Katılmıyorum" seçeneği işaretlememiştir. Mesleki Kuramsal derslerde geçen tarihsel olay ve olgulara yönelik bilgileri öğrenmeye yönelik ortalamaya bakıldığında öğrenciler, ($X = 3,75$) öğretmenlerin ($X = 3,37$) verdiği yanıtlara göre bu bilgileri iyi öğrenebildiklerini ifade etmişlerdir.

'Mesleki Kuramsal derslerde öğrendiğim bilgileri uygulamalı derslere aktarabiliyorum' ifadesi için öğrencilerin %33,6'sı "Tamamen Katılıyorum", %31,5'i "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, sadece %3,4'ü "Hiç Katılmıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Öğretmenlerin ise %50,0'si "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, "Hiç Katılmıyorum" ve "Orta Düzeyin Altında Katılıyorum" seçeneğini işaretlememiştir.

Mesleki kuramsal derslerde öğrendiğim bilgileri uygulamalı derslere aktarabilmeye yönelik ortalama da ise öğrencilerin ($X = 3,85$)

ve öğretmenlerin ($X = 3,77$) verdiği yanıtlar doğrultusunda, öğrencilerin bu dersleri uygulamalı derslere aktarabildikleri görülmektedir. Bu da mesleki kuramsal derslerde öğrenilen bilgilerin, uygulamalı derslere genel olarak aktarılabilirdiği sonucunu ortaya çıkarmıştır denilebilir.

'Mesleki Kuramsal derslerde öğrendiğim terimler, kavramlar, olay ve olgular kalıcı oluyor' ifadesi için öğrencilerin %35,2'si "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, sadece %2,8'i "Hiç Katılmıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Öğretmenlerin ise %60,0'ı "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, "Hiç Katılmıyorum" seçeneği işaretlenmemiştir. Mesleki kuramsal derslerde öğrendiğim terimler, kavramlar, olay ve olgular kalıcı oluyor ifadesinde ortalamaya bakıldığında öğrenciler ($X = 3,68$) ve öğretmenlerin ($X = 3,67$) verdiği yanıtlardan çıkan ortalamadan birbirlerine yakın cevaplar verildiği görülmektedir. Bu da bize öğrencilerin mesleki kuramsal derslerde öğrenilen terimlerin, anlamların, olay ve olguların kalıcı olduğunu gösterebilir.

'Mesleki Kuramsal derslerde öğrendiğim bilgiler sosyal yaşamda bana katkı sağlıyor' ifadesi için öğrencilerin %40,0'ı "Tamamen Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, sadece %3,3'ü "Hiç Katılmıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Öğretmenlerin ise %43,3'ü "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, "Hiç Katılmıyorum" seçeneği işaretlenmemiştir. Bu derslerde öğrenilen bilgilerin sosyal yaşamda katkı sağlama bakımından ortalamaya bakıldığında ($X = 3,87$), öğrenciler, genel olarak bu derslerde öğrenilen bilgilerin sosyal yaşamda katkı sağladığını belirtirlerken öğretmenler ise tam olmasa da genel anlamda katkı sağladığını belirtmektedirler. Bu da bu derslerin genel anlamda sosyal yaşamda katkı sağladığı sonucunu ortaya çıkarmıştır.

Tablonun geneline bakıldığında bilişsel öğrenmelerde öğrencilerin, genel olarak öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre başarılı oldukları söylenebilir. Bunun nedeni mesleki kuramsal derslerin uygulamalı derslere alt yapı oluşturması bakımından önemli görülmesi ve öğrencilerin bu okullara bilinçli olarak gelmiş olmaları olarak yorumlanabilir.

Mesleki Kuramsal derslere atölye derslerine oranla daha çok ilgi gösteriyorum' ifadesi için öğrencilerin %37,3'ü "Orta Düzeyde Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, sadece %6,7'si "Tamamen Katılıyorum" %13,3'ü hiç katılmıyorum seçeneğini işaretlemiştir. Öğretmenlerin ise %43,3'ü "Orta Düzeyin Altında Katılıyorum", %40,0'ı "Orta Düzeyde Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, "Tamamen Katılıyorum" seçeneği işaretlenmemiştir. Mesleki Kuramsal derslere atölye derslerine oranla daha çok ilgi gösterme bakımından ortalamaya bakıldığında atölye derslerine oranla daha az ilgi gördüğü görülmektedir. Öğrencilerin yaparak yaşayarak öğrenilen derslere daha fazla ilgi gösterdiklerini göstermektedir.

'Aldığım Mesleki Kuramsal dersler, yüksek öğretim için sanat alanına yönelmede olumlu yönde etkilenmemi sağlıyor' ifadesi için öğrencilerin %29,5'i "Tamamen Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, sadece %4,0'ü "Hiç Katılmıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Öğretmenlerin ise %36,7'si "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" ve yine %36,7'si "Orta Düzeyde Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, "Hiç Katılmıyorum" seçeneği işaretlenmemiştir. Buna göre mesleki kuramsal dersler yüksek öğretime yönelmede öğrencilere ve öğretmenlere göre olumlu bir etkiye sahip olduğu söylenebilir.

'Mesleki Kuramsal dersler yeni bakış açıları kazanmamı sağlıyor' ifadesi için öğrencilerin %41,3'ü "Tamamen Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, sadece %3,3'ü "Hiç Katılmıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Öğretmenlerin ise %36,7'si "Tamamen Katılıyorum" ve %33,3'ü "Orta Düzeyde Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, "Hiç Katılmıyorum" seçeneği işaretlenmemiştir. Ortalamaya bakıldığında öğrenci ve öğretmenlerin birbirine yakın ortalamalarda olduğu görülmektedir. Buna göre mesleki kuramsal dersler genel anlamda öğrencilere yeni bakış açıları kazandırmaktadır denilebilir.

Tablo 2. Anadolu güzel sanatlar liseleri öğrencilerinin mesleki kuramsal derslerdeki duyuşsal öğrenmelerine yönelik öğrenci ve öğretmen görüşleri

(Table 2. Views of students and teachers of anatolian high schools for fine arts regarding learning by senses in professional theoretical courses)

İfadeler	Tamamen katılıyor		Orta düzeyin üstünde katılıyor		Orta düzeyde katılıyor		Orta düzeyin altında katılıyor		Hiç katılmıyorum		TOPLAM		X	SS	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
A	Öğrenci	10	6,7	26	17,3	56	37,3	38	25,3	20	13,3	150	100	2,79	1,090
	Öğretmen	0	0,0	4	13,3	12	40,0	13	43,3	1	3,3	30	100	2,63	0,765
B	Öğrenci	44	29,5	39	26,2	39	26,2	21	14,1	6	4,0	150	100	3,63	1,165
	Öğretmen	6	20,0	11	36,7	11	36,7	2	6,7	0	0,0	30	100	3,70	0,877
C	Öğrenci	62	41,3	46	30,7	26	17,3	11	7,3	5	3,3	149	100	3,99	1,090
	Öğretmen	11	36,7	8	26,7	10	33,3	1	3,3	0	0,0	30	100	3,97	0,928
D	Öğrenci	75	50,0	39	26,0	24	16,0	9	6,0	3	2,0	150	100	4,16	1,030
	Öğretmen	13	43,3	9	30,0	7	23,3	1	3,3	0	0,0	30	100	4,13	0,900
E	Öğrenci	13	8,8	21	14,3	45	30,6	26	17,7	42	28,6	150	100	2,57	1,282
	Öğretmen	2	6,7	6	20,0	14	46,7	7	23,3	1	3,3	30	100	3,03	0,928
F	Öğrenci	15	10,1	20	13,4	34	22,8	34	22,8	46	30,9	147	100	2,49	1,323
	Öğretmen	2	6,7	6	20,0	5	16,7	15	50,0	2	6,7	30	100	2,70	1,088
G	Öğrenci	80	54,4	28	19,0	23	15,6	10	6,8	6	4,1	149	100	4,13	1,154
	Öğretmen	13	43,3	9	30,0	7	23,3	1	3,3	0	0,0	30	100	4,13	0,900
H	Öğrenci	29	19,7	20	13,6	37	25,2	28	19,0	33	22,4	147	100	2,89	1,420
	Öğretmen	7	23,3	15	50,0	6	20,0	2	6,7	0	0,0	30	100	3,90	0,845
I	Öğrenci	36	24,2	47	31,5	41	27,5	18	12,1	7	4,7	149	100	3,58	1,122
	Öğretmen	2	6,7	10	33,3	14	46,7	3	10,0	1	3,3	30	100	3,30	0,877
J	Öğrenci	44	29,7	42	28,4	33	22,3	17	11,5	12	8,1	148	100	3,60	1,249
	Öğretmen	8	26,7	14	46,7	6	20,0	2	6,7	0	0,0	30	100	3,93	0,868
K	Öğrenci	70	46,7	35	23,3	22	14,7	13	8,7	10	6,7	150	100	3,95	1,252
	Öğretmen	16	53,3	9	30,0	4	13,3	1	3,3	0	0,0	30	100	4,33	0,844
İFADELERİN NOTASYONU	A	kuramsal derslere atölye derslerine oranla daha çok ilgi gösteriyor/um													
	B	kuramsal dersler yüksek öğretim için sanat alanına yönelme/m/de olumlu yönde etkilenme/mi sağlıyor													
	C	Kuramsal dersler yeni bakış açısı kazanmamı sağlıyor													
	D	kuramsal dersler kültür alt yapısı oluşturmamı sağlıyor													
	E	kuramsal dersleri sıkıcı buluyor/um													
	F	Üniversitede sanat eğitimi almayı düşünürse/m tercihi/m kuramsal sanat alanları olur													
	G	Üniversitede sanat eğitimi almayı düşünürse/m tercihi/m güzel sanatlar fakültesi olur													
	H	Üniversitede sanat eğitimi almayı düşünürse/m tercihi/m sanat eğitimcisi alanları olur													
	I	Ders kitapları/m dışında alan/ım/la ilgili kitap okuyor/um													
	J	kuramsal ders öğretmenleri/miz sanat kitapları okumayı teşvik ediyor													
	K	öğretmenleri/miz sergi,seminerlere gitmemizi teşvik gitmeyi teşvik ediyor													

'Mesleki Kuramsal dersler kültür alt yapısı oluşturmamı sağlıyor' ifadesi için öğrencilerin %50,0'si "Tamamen Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, sadece %2,8'i "Hiç Katılmıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Öğretmenlerin ise %60,0'ı "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, "Hiç Katılmıyorum" seçeneği işaretlenmemiştir. Tabloyu incelediğimizde öğrenci ve öğretmenlerin çoğunluğunun tamamen katılıyorum ve orta düzeyin üzerinde katılıyorum şıklarını işaretlediği görülmektedir. Buna göre, mesleki kuramsal derslerin kültür alt yapısı oluşturma bakımından önemli olduğu düşünüldüğünde öğrenciler için bu derslerin kültür alt yapısı oluşturmasında önemli bir etkiye sahip olduğu düşünülmektedir.

'Mesleki Kuramsal dersleri sıkıcı buluyorum' ifadesi için öğrencilerin %30,6'sı "Orta Düzeyde Katılıyorum" ve %28,6'sı "Hiç Katılmıyorum" seçeneğini işaretlerken, sadece %8,8'i "Tamamen Katılıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Öğretmenlerin ise %46,7'si "Orta Düzeyde Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, sadece %3,3'ü "Hiç Katılmıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Genel olarak bakıldığında öğretmenlerin %46,7, öğrencilerin %30,6 oranında orta düzeyde katılıyorum seçeneğini işaretlediği görülmektedir. Ortalamaya bakıldığında öğrenciler ($X = 2,57$) ve öğretmenlerin ($X = 3,03$) verdiği yanıtların farklılık gösterdiği görülmektedir. Elde edilen veriler öğrencilerin bu dersleri daha çok sıkıcı bulduğu yönündedir. Bu derslerin sıkıcı bulunmasında etkili yöntem ve tekniklerin kullanılmaması ve görsel materyallere yer verilmemesi önemli bir neden olarak görülebilir. Bu sonuç tablo 5'de yer alan soru 24'den çıkan sonuçtan da anlaşılmaktadır.

'İleride sanat eğitimi almayı düşünürsem tercihim sanat tarihi, sanat felsefesi vb. kuramsal sanat alanları olur' ifadesi için öğrencilerin %30,9'u "Hiç Katılmıyorum" seçeneğini işaretlerken, %10,1'i "Tamamen Katılıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Öğretmenlerin ise %50'si "Orta Düzeyin Altında Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, %6,7'si "Hiç Katılmıyorum" ve yine %6,7'si "Tamamen Katılıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Ortalamalara göre öğrencilerin ($X = 2,49$) kuramsal ders alanlarını meslek seçimi olarak genel anlamda tercih etmedikleri anlaşılmaktadır. Bu da öğrencilerin atölye derslerini daha ilgi çekici buldukları için kuramsal derslerle ilgili bölümlerin sıkıcı bulunmasından dolayı tercih konusu olmadığı sonucunu göstermektedir.

'İleride sanat eğitimi almayı düşünürsem tercihim güzel sanatlar fakültesi olur' ifadesi için öğrencilerin %54,4'ü "Tamamen Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, sadece %4,1'i "Hiç Katılmıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Öğretmenlerin ise %43,3'ü "Tamamen Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, "Hiç Katılmıyorum" seçeneği işaretlenmemiştir. Tablo incelendiğinde öğretmen ve öğrencilerin çoğunluğunun sanat eğitiminde Güzel Sanatlar Fakültesini tercih ettiği görülmektedir. Buna göre; öğrenciler üniversite eğitimlerinde kuramsal alanlar yerine güzel sanatlar alanlarını tercih etmektedirler. Bunun nedeni olarak kuramsal ders alanlarının sıkıcı bulunması ya da yeterince tanıtılmamış olması olarak ifade edilebilir.

'İleride sanat eğitimi almayı düşünürsem tercihim öğretmen yetiştiren sanat eğitimi kurumları olur' ifadesi için öğrencilerin %25,2'si "Orta Düzeyde Katılıyorum" ve %22,4'ü "Hiç Katılmıyorum" seçeneğini işaretlerken, %13,6'sı "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Öğretmenlerin ise %50,0'si "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, "Hiç Katılmıyorum" seçeneği işaretlenmemiştir. Tablo incelendiğinde işaretlenen

seçenekler arasında farklılıklar nedeni ile ortalamaya yansıyan değerlerin de değiştiği dikkat çekmektedir. Bu veri, öğretmen yetiştiren kurumların öğretmenler tarafından daha çok tercih konusu olduğu fikrini ortaya koyuyor denilebilir.

'Ders kitaplarım dışında alanımla ilgili kitap okuyorum' ifadesi için öğrencilerin %31,5'i "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" ve %27,5'i "Orta Düzeyde Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, %4,7'si "Hiç Katılmıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Öğretmenlerin ise %46,7'si "Orta Düzeyde Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, %3,3'si "Hiç Katılmıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Tablo incelendiğinde mesleki kuramsal derslerin ders kitapları dışında öğrencilerin orta düzeyin üstünde kitap okuduğu, öğretmenlere göre ise orta düzeyde kitap okudukları anlaşılmaktadır.

'Mesleki Kuramsal dersleri veren öğretmenlerimiz bizi sanat kitapları okumamız konusunda teşvik edip, yönlendiriyor' ifadesi için öğrencilerin %29,7'si "Tamamen Katılıyorum" ve %28,4'ü "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, sadece %8,1'i "Hiç Katılmıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Öğretmenlerin ise %46,7'si "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, "Hiç Katılmıyorum" seçeneği işaretlenmemiştir. Tablo incelendiğinde öğrenciler %29,7 oranında tamamen katılıyorum seçeneğini işaretlerken, öğretmenler %46,7 oranında orta düzeyin üstünde katılıyorum seçeneğini işaretlemiştir. Çıkan sonuca göre mesleki kuramsal dersleri veren öğretmenler öğrencileri sanat kitapları okumaları konusunda yönlendiriyor denilebilir.

'Mesleki Kuramsal dersleri veren öğretmenlerimiz bizi sergi gezmemiz ve alanımızla ilgili seminerlere gitmemiz konusunda teşvik edip, yönlendiriyor' ifadesi için öğrencilerin %46,7'si "Tamamen Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, %6,7'si "Hiç Katılmıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Öğretmenlerin ise %53,3'ü "Tamamen Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, "Hiç Katılmıyorum" seçeneği işaretlenmemiştir. Buna göre, öğretmenler öğrencileri sosyal ve kültürel alanda yönlendiriyor sonucu çıkartılabilir.

Duyuşsal öğrenmelerde öğretmen ve öğrencilerin düşünceleri arasında farklılıklar olduğu görülmektedir. Öğrenciler mesleki kuramsal dersleri sıkıcı bulmakta ve yüksek öğrenimde diğer sanat alanlarıyla ilgili bölümleri tercih konusu olarak görmektedirler.

'Mesleki Kuramsal dersleri çeşidi yönünden yeterli buluyorum' ifadesi için öğrencilerin %28,0'i "Tamamen Katılıyorum" ve yine %28,0'i "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, %10,0'u "Orta Düzeyin Altında Katılıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Öğretmenlerin ise %43,3'ü "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, %3,3'si "Orta Düzeyin Altında Katılıyorum" ve yine %3,3'ü "Hiç Katılmıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Tabloya göre, öğrenciler tarafından %28 oranında tamamen katılıyorum ve orta düzeyin üstünde katılıyorum seçeneği eşit oranda işaretlenmiş, öğretmenler ise her iki seçeneği birbirine yakın oranlarda işaretlemiştir. Ortalamaya bakıldığında öğretmenlerin ve öğrencilerin mesleki kuramsal dersleri çeşidi yönünden yeterli bulunduğları görülmektedir.

'Mesleki Kuramsal dersleri içeriği yönünden yeterli buluyorum' ifadesi için öğrencilerin %30,9'u "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, sadece %8,1'i "Hiç Katılmıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Öğretmenlerin ise %66,7'si "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, "Hiç Katılmıyorum" seçeneği işaretlenmemiştir. Mesleki kuramsal derslerin içeriği yönünden

yeterlilik düzeyi bakımından ortalamaya bakıldığında öğretmenler orta düzeyin üzerinde şikkını işaretlerken, öğrenciler de orta düzeyin üzerinde yeterli şikkını genel olarak işaretlemiştir. Bu tablodan çıkan sonuç doğrultusunda mesleki kuramsal derslerin içeriği yönünden yeterli olduğu söylenebilir.

Tablo 3. Anadolu güzel sanatlar liseleri öğrencilerinin mesleki kuramsal derslerdeki öğretim hizmetlerinin niteliğine yönelik öğrenci ve öğretmen görüşleri

(Table 3. Views of students and teachers of anatolian high schools for fine arts regarding the quality of teaching services in professional theoretical courses)

İfadeler		Tamamen katılıyorum		Orta düzeyin üstünde katılıyorum		Orta düzeyde katılıyorum		Orta düzeyin altında katılıyorum		Hiç katılmıyorum		Toplam		X	SS
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
		A	Öğrenci	42	28,0	42	28,0	33	22,0	15	10,0	18	12,0		
	Öğretmen	9	30,0	13	43,3	6	20,0	1	3,3	1	3,3	30	100	3,93	0,980
B	Öğrenci	37	24,8	46	30,9	30	20,1	24	16,1	12	8,1	149	100	3,48	1,250
	Öğretmen	4	13,3	20	66,7	4	13,3	2	6,7	0	0,0	30	100	3,87	0,730
C	Öğrenci	52	35,1	33	22,3	29	19,6	23	15,5	11	7,4	148	100	3,62	1,302
	Öğretmen	6	20,0	10	33,3	5	16,7	8	26,7	1	3,3	30	100	3,40	1,192
D	Öğrenci	29	19,5	25	16,8	34	22,8	26	17,4	25	23,5	139	100	2,91	1,438
	Öğretmen	6	20,0	5	16,7	8	26,7	6	20,0	5	16,7	30	100	3,03	1,377
E	Öğrenci	38	25,3	36	24,0	47	31,3	16	10,7	13	8,7	150	100	3,47	1,224
	Öğretmen	2	6,9	15	51,7	8	27,6	4	13,8	0	0,0	29	100	3,52	0,829
F	Öğrenci	54	36,5	49	33,1	28	18,9	12	8,1	5	3,4	148	100	3,91	1,088
	Öğretmen	8	26,7	10	33,3	9	30,0	3	10,0	0	0,0	30	100	3,77	0,971
G	Öğrenci	47	31,8	36	24,3	34	23,0	15	10,1	16	10,8	148	100	3,56	1,321
	Öğretmen	9	30,0	17	56,7	4	13,3	0	0,0	0	0,0	30	100	4,17	0,648
H	Öğrenci	30	20,3	32	21,6	43	29,1	26	17,6	17	11,5	148	100	3,22	1,275
	Öğretmen	3	10,0	18	60,0	8	26,7	1	3,3	0	0,0	30	100	3,77	0,679
I	Öğrenci	32	21,5	45	30,2	40	26,8	25	16,8	7	4,7	149	100	3,47	1,142
	Öğretmen	8	26,7	14	46,7	7	23,3	1	3,3	0	0,0	30	100	3,97	0,809
J	Öğrenci	54	36,5	27	18,2	29	19,6	17	11,5	21	14,2	148	100	3,51	1,440
	Öğretmen	8	26,7	14	46,7	5	16,7	2	6,7	1	3,3	30	100	3,87	1,008
K	Öğrenci	41	27,5	38	25,5	41	27,5	18	12,1	11	7,4	149	100	3,54	1,222
	Öğretmen	6	20,0	15	50,0	7	23,4	1	3,3	1	3,3	30	100	3,80	0,925
	Öğrenci	30	20,1	35	23,5	42	28,2	21	14,1	21	14,1	149	100	3,21	1,308
	Öğretmen	3	10,0	11	36,7	12	40,0	3	10,0	1	3,3	30	100	3,40	0,932
İFADELERİN NOTASYONU	A	Kuramsal dersleri çeşidi yönünden yeterli buluyorum													
	B	kuramsal dersleri içeriği yönünden yeterli buluyorum													
	C	kuramsal derslerin içeriğinin genişletilmesinin yararlı olduğunu düşünüyorum													
	D	kuramsal derslerin ders saatlerinin arttırılması gerektiğini düşünüyorum													
	E	kuramsal dersler işleniş açısından verimli geçiyor													
	F	kuramsal dersleri veren öğretmenler yeterli donanım ve bilgiye sahipler													
	G	öğretmenler dersi işlerken ders kitapları dışındaki sanat kitaplarını da takip ediyorlar													
	H	kuramsal derslerde görsel materyaller yeterli derecede kullanılıyor													
	I	öğretmenler ders anlatımında etkili yöntem ve teknikleri kullanıyorlar													
	J	kuramsal derslerin değerlendirilmesi yazılı yoklama şeklinde yapılmaktadır													
K	Okulumuz kuramsal derslerin işleniş açısından yeterli ortam ve donanıma sahiptir														

'Mesleki Kuramsal derslerin içeriğinin genişletilmesinin daha yararlı olacağını düşünüyorum' ifadesi için öğrencilerin %35,1'i "Tamamen Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, %7,4'ü "Hiç Katılmıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Öğretmenlerin ise %33,3'ü "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, %3,3'ü

"Hiç Katılmıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Tablo incelendiğinde bu derslerin içeriğinin arttırılması konusunda öğrenciler %35,1 oranında tamamen katılıyorum seçeneğini işaretlerken, öğretmenler %33,3 oranında orta düzeyin üstünde katılıyorum seçeneğini genel olarak işaretlemişlerdir. Ortalamaya bakıldığında birbirine yakın ortalamalar görülmektedir. Bu da mesleki kuramsal derslerinin içeriğinin yetersiz bulunduğu ve genişletilmesinin yararlı olacağı yorumu yapılabilir. Bir önceki soru ile oldukça çelişik bir sonuçtur. Burada öğrenci ve öğretmenlerin bu konuda çelişik düşüncelere sahip oldukları söylenebilir.

'Mesleki Kuramsal derslerin, ders saatlerinin arttırılması gerektiğini düşünüyorum' ifadesi için öğrencilerin %24,5'i "Orta Düzeyde Katılıyorum" ve %20,9'u "Tamamen Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, %18,0'i "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" ve %18,0'i "Hiç Katılmıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Öğretmenlerin ise %26,7'si "Orta Düzeyde Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, %16,7'si "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" ve yine %16,7'si "Hiç Katılmıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Tablo incelendiğinde öğrenci ve öğretmenlerin orta düzeyde katılıyorum seçeneğini birbirine yakın oranlarda işaretledikleri görülmektedir. Hiç katılmıyorum seçeneği de öğrenciler tarafından daha fazla olmasına rağmen, öğretmenler tarafından da birbirine yakın oranda işaretlenmiştir. Bu da mesleki kuramsal derslerin ders saatlerinin arttırılması öğrenci ve öğretmenler tarafından tercih edilmediği ve yeterli bulunduğu anlamına gelmektedir.

'Mesleki Kuramsal dersler işlenişi açısından verimli geçiyor' ifadesi için öğrencilerin %31,3'ü "Orta Düzeyde Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, %8,7'si "Hiç Katılmıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Öğretmenlerin ise %51,7'si "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, "Hiç Katılmıyorum" seçeneği işaretlenmemiştir. Tablodan da çıkartılan sonuç doğrultusunda mesleki kuramsal dersler işlenişi açısından öğrenciler tarafından %31,3 oranında orta düzeyde bulunurken, öğretmenler tarafından %51,7 oranında orta düzeyin üzerinde bulunmaktadır. Bu da anlatan ve anlayan kişiler tarafından dersin farklı yorumlanabileceği fikrini doğrulamaktadır. Fakat farklı yorumlanmasına karşın ortalamaya bakıldığında birbirine yakın ortalamaların ortaya çıktığı gözlenmektedir. Mesleki kuramsal derslerin öğrenci ve öğretmenler tarafından verimli geçtiği sonucu ortaya çıkmıştır.

'Mesleki Kuramsal dersleri veren öğretmenler yeterli donanım ve bilgiye sahipler' ifadesi için öğrencilerin %36,5'i "Tamamen Katılıyorum" ve %33,1'i "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken %3,4'ü "Hiç Katılmıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Öğretmenlerin ise %33,3'ü "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, hiçbiri "Hiç Katılmıyorum" seçeneğini işaretlenmemiştir. Tabloya göre mesleki kuramsal dersleri veren öğretmenlerin öğrencilere ve öğretmenlere göre yeterli donanım ve bilgiye sahip oldukları yorumu çıkartılabilir.

'Mesleki Kuramsal dersleri veren öğretmenler dersi işlerken ders kitapları dışında diğer sanat kitaplarını da takip ediyorlar' ifadesi için öğrencilerin %31,8'i "Tamamen Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken %10,1'i "Orta Düzeyin Altında Katılıyorum" ve yine %10,8'i "Hiç Katılmıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Öğretmenlerin ise %56,7'si "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, "Hiç Katılmıyorum" ve "Orta Düzeyin Altında Katılıyorum" seçenekleri işaretlenmemiştir. Tablo incelendiğinde tamamen

katılıyorum seçeneğinin yaklaşık olarak aynı oranda işaretlendiği, ama öğretmenlerin orta düzeyin üzerinde seçeneğini %56,7 oranında daha çok tercih ettikleri görülmektedir. Ortalamaya bakıldığında da öğretmen ve öğrenciler arasında yüzde olarak fark olmakla birlikte öğretmenlerin genel olarak ders kitapları yanında diğer sanat kitaplarını da takip ettikleri anlaşılmaktadır.

'Mesleki Kuramsal dersler işlenirken görsel materyallerin yeterli derecede kullanıldığını düşünüyorum' ifadesi için öğrencilerin %29,1'i "Orta Düzeyde Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken %11,5'i "Hiç Katılmıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Öğretmenlerin ise %60,0'ı "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, "Hiç Katılmıyorum" seçeneği işaretlenmemiştir. Bu tabloya bakıldığında öğrenciler genel olarak %29,1 oranında orta düzeyde katılıyorum seçeneğini işaretlerken, öğretmenler %60 oranında orta düzeyin üzerinde katılıyorum seçeneğini işaretlemişlerdir. Öğrenciler görsel materyallerin mesleki kuramsal derslerde kullanımını yeterli bulmadıkları, öğretmenlerin ise öğrencilere göre daha yeterli buldukları anlaşılmaktadır. Bu derslerin anlatımında görsel materyallerin öğrencilere göre yeterli kullanılmaması dersin sıkıcı geçmesi ile ilişkilendirilebilir.

'Mesleki Kuramsal dersleri veren öğretmenler ders anlatımında etkili yöntem ve teknikleri kullanıyorlar' ifadesi için öğrencilerin %30,2'si "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" ve %26,8'i "Orta Düzeyde Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken %4,7'si "Hiç Katılmıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Öğretmenlerin ise %46,7'si "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, hiçbiri "Hiç Katılmıyorum" seçeneğini işaretlenmemiştir. Tablo incelendiğinde genel olarak seçeneklerin değişiklik gösterdiği görülmektedir. Buna göre mesleki kuramsal derslerde öğrenci ve öğretmenler tarafından etkili yöntem ve tekniklerin orta düzeyin üzerinde kullanıldığı görülmektedir. Bu sonuç da bir üstteki sonuç ile çelişkili görünmektedir.

'Mesleki Kuramsal derslerin değerlendirilmesi genellikle yazılı-yoklama şeklinde yapılmaktadır' ifadesi için öğrencilerin %36,5'i "Tamamen Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken %11,5'i "Orta Düzeyin Altında Katılıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Öğretmenlerin ise %46,7'si "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, %3,3'ü "Hiç Katılmıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Tablo incelendiğinde öğrenciler bu derslerin değerlendirilmesinin genellikle yazılı yoklama şeklinde yapıldığını ifade ederken, elde edilen veriler öğretmenlerin genellikle olmasa da orta düzeyin üzerinde yazılı yoklama ile dersleri değerlendirdikleri yönündedir.

'Okulumuz Mesleki Kuramsal derslerin işlenmesi açısından yeterli ortam ve donanımına sahiptir' ifadesi için öğrencilerin %27,5'i "Tamamen Katılıyorum" ve yine %27,5'i "Orta Düzeyde Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken %7,4'ü "Hiç Katılmıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Öğretmenlerin ise %50,0'si "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, %3,3'ü "Orta Düzeyin Altında Katılıyorum" ve yine %3,3'ü "Hiç Katılmıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Genel olarak tablo incelendiğinde, öğrencilerin çoğunluğunun %27,5 oranında tamamen katılıyorum ve orta düzeyde katılıyorum seçeneklerini işaretlediği, öğretmenlerin ise çoğunlukla %50 oranında orta düzeyin üzerinde katılıyorum seçeneğini işaretlediği görülmektedir. Bu bağlamda okulların genel olarak mesleki kuramsal derslerin işlenmesi yönünden yeterli ortam ve donanımına sahip oldukları düşünülebilir.

Mesleki Kuramsal derslerin işlenmesi için öğrenci sayısına göre yeterli araç-gereç bulunmaktadır. İfadesi için öğrencilerin %28,2'si "Orta Düzeyde Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken %14,1'i "Orta Düzeyin Altında Katılıyorum" ve yine %14,1'i "Hiç Katılmıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Öğretmenlerin ise %40,0'ı "Orta Düzeyde Katılıyorum" ve %36,7'si "Orta Düzeyin Üstünde Katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, %3,3'ü "Hiç Katılmıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Tablo incelendiğinde mesleki kuramsal derslerin işlenmesi için araç gerecin yeterli düzeyde olduğu yorumu yapılabilir. Ortalamaya baktığımızda da birbirine yaklaşık oranların ortaya çıktığı görülmektedir.

Verilen öğretim hizmetlerinin niteliği yönünden ifade ortalamalarına bakıldığında genel olarak mesleki kuramsal derslerin işlenmesinde, öğretmenlerin dersleri işlerken görsel materyallere yeterince yer vermediği, öğrenci ve öğretmenler için bu derslerin sıkıcı geçtiği, bu derslerin ders saatlerinin yeterli bulunduğu ancak içeriklerinin genişletilmesi gerektiği sonuçları dikkat çekicidir.

Tablo 4. Anadolu güzel sanatlar liselerindeki mesleki kuramsal derslerin sanat eğitimi sürecine etkilerine ilişkin öğrenci ve öğretmen görüşlerinin karşılaştırılması (t testi sonuçları)
(Table 4. Comparison of students and teachers views (test results) regarding the impact of professional theoretical courses on education process in anatolian high schools for fine arts)

		N	X	SS	t	P
Bilişsel Öğrenmeler	Öğrenci	150	3,79	0,87	1,345	0,331
	Öğretmen	30	3,63	0,53		
Duyuşsal Öğrenmeler	Öğrenci	150	3,44	0,636	-1,457	0,147
	Öğretmen	30	3,62	0,454		
Öğretim Hizmetlerinin Niteliği	Öğrenci	150	3,45	0,74	-2,549	0,013*
	Öğretmen	30	3,71	0,44		
Genel Ortalama	Öğrenci	150	3,51	0,64	-1,861	0,067
	Öğretmen	30	3,66	0,34		

* işareti farkın 0,05 düzeyinde anlamlı olduğunu göstermektedir. * $p < 0,05$

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde verilen mesleki kuramsal derslerin sanat eğitimi sürecine etkilerine yönelik öğrenci ve öğretmen görüşlerinin t testi sonuçlarına bakıldığında, bilişsel ve duyuşsal öğrenmeler için öğrenci ve öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmemiştir. Ancak elde edilen t testi sonuçlarına göre, öğretim hizmetlerinin niteliği yönünde öğretmen ve öğrenci görüşleri arasında anlamlı bir fark görülmektedir. [$t = -2,549$, $p < 0,013$]. Ortalamalara bakıldığında da öğrencilerin ($X = 3,45$), öğretmenlere göre ($X = 3,71$) öğretim hizmetlerinin niteliğini daha yetersiz, ve az buldukları anlaşılmaktadır. Genel ortalama bakımından ise öğrenci ve öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

Sonuç olarak araştırma bulgularına göre, Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde verilen mesleki kuramsal derslerin öğrenci ve öğretmenlere göre sıkıcı bulunduğu, yüksek öğrenim için tercih edilmediği ve öğrencilerin aldıkları mesleki kuramsal ders içeriklerinin genişletilmesi gereği ile bu derslerde görsel materyallerin yeterli derecede kullanılmadığı anlaşılmaktadır.

5. SONUÇ ve ÖNERİLER (CONCLUSION AND SUGGESTIONS)

- Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri resim bölümlerinde okutulan mesleki kuramsal derslere ilişkin öğrenciler ve öğretmenler bilişsel öğrenmelerde öğrencilerin bilişsel hedeflere ulaştıklarını düşünmektedirler.
- Duyuşsal öğrenmelerde öğretmen ve öğrencilerin düşüncelerine göre; Öğrenciler mesleki kuramsal dersleri sıkıcı bulmakta ve yüksek öğrenimde diğer sanat alanlarıyla ilgili bölümleri tercih konusu olarak görmektedirler. Duyuşsal öğrenmelerde öğrenci ve öğretmen görüşleri arasında ise anlamlı bir fark görülmemiştir.
- Öğretim hizmetlerinin niteliği yönünden öğretmen ve öğrenci görüşleri arasında da anlamlı bir fark görülmektedir. Mesleki kuramsal derslerin işlenmesinde, öğretmenlerin dersleri işlerken görsel materyallere yeterince yer vermediği, öğrenci ve öğretmenler için bu derslerin sıkıcı geçtiği, bu derslerin ders saatlerinin yeterli bulunduğu ancak içeriklerinin genişletilmesi gerektiği sonuçları dikkat çekicidir.

5.1. Uygulamaya Yönelik Öneriler (Recommendations Regarding Applications)

- Güzel Sanatlar Liselerinde verilen mesleki kuramsal dersler öğrenciler için güdüleyici ve ilgi çekici hale getirilmeli, derslerde içeriği ve sunumu zenginleştirici görsel materyaller kullanılmalıdır.
- Okul yöneticileri ve öğretmenler derslerin yapıldığı ortamların zenginleştirilmesi için gerekli düzenlemeleri işbirliği içinde yapmalı, gerekirse Milli Eğitim Bakanlığı'ndan destek almalıdırlar.
- Öğretmenler mesleki kuramsal derslerin etkili verilmesi yönünde öğretim ilke ve yöntemleri, öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme yönünde hizmet içi eğitime yönlendirilmelidir.
- Mesleki kuramsal dersler özellikle içerik olarak yeniden gözden geçirilmeli ve programların düzenlenmesi yoluna gidilmelidir.

5.2. Araştırmaya Yönelik Öneriler (Recommendations Regarding The Research)

- Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde okuyan öğrencilerin okullarını tercih etme nedenleri araştırılmalıdır.
- Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde verilen mesleki kuramsal derslerin sanat eğitimi sürecine etkileri konusunda, bu araştırmadaki örneklem daha geniş alınarak yeni çalışmalar yapılmalıdır.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

1. İlhan, A.Ç., (1995). Üniversitelerde Sanat Eğitiminin Gerekliliği. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi: Sayı:1, ss. 174-183.
2. San, İ., (2003). Sanat ve Eğitim. Ankara: Ütopya Yayınları.
3. Etike, S., (1995). Sanat Eğitimi Yazıları. Ankara: İlke Kitabevi.
4. Özsoy, V., (2007). Görsel Sanatlar Eğitimi. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık A.Ş.
5. Atan, A., (2003). Estetik ve Sanat. Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi: Diyarbakır.Sayı: 1, ss. 115-137.

6. Erinç, S., (2004). Kültür Sanat Sanat Kültür. Ankara: Ütopya Yayınları.
7. Apaydın, T., (1992). Okullarımızda Sanat Eğitimi. Cumhuriyet Gazetesi: 4-7-1992. ss.13.
8. Tepecik, A., (2002). Grafik Sanatlar Tarih-Tasarım-Teknoloji. Ankara: Detay Yayıncılık.
9. Kavcar, C., (2003). Cumhuriyet Döneminde Sanat Eğitimi. M.E.B. Bilim ve Aklın Aydınlanmasında Eğitim Dergisi: Sayı: 44, ss.19-29.
10. Uçan, A., (2002). Türkiye'de Çağdaş Sanat Eğitiminde Öğretmen Yetiştirme Süreci ve Başlıca Yapılanmalar. G.Ü. 1. Sanat Eğitimi Sempozyumu. Ankara, Bildiriler Kitabı. ss:1-23.
11. MEB. (1982). Milli Eğitim Bakanlığı Yüksek Danışma Kurulu Çalışma Grubu Raporu. Türkiye'de Güzel Sanatlar Eğitimi. Ankara: MEB. Yayınları. ss:8-18.
12. MEB. (1991). Milli Eğitim Bakanlığı Türkiye'de Güzel Sanatlar Eğitimi Geliştirme Özel İhtisas Komisyonu Raporu. Türkiye'de Sanat Eğitiminin Bugünkü Durumu. Ankara: M.E.B. Yayınları. ss:13.
13. Resmi Gazete, 21 Eylül 1990, Sayı: 20642.
14. MEB. (1991). Lise Müfredat Programı. Ankara: M.E.B. Yayınları.
15. MEB. (1991). Lise Müfredat Programı. Ankara: M.E.B. Yayınları.
16. Kırışoğlu, O.T., (2005). Sanatta Eğitim. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
17. Çellek, T., (2004). Yaratıcılık ve Eğitim Sistemimizdeki Boyutu. <http://www.erkanergen.com/yazilar/makale005.htm> (Erişim Tarihi: 20.07.2008)
18. Buyurgan, S., (1999). Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Resim Bölümü Öğrencilerinin Üniversite Başarı Durumları Üzerine Bir Araştırma. G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi: Cilt: 19, Sayı: 2, ss. 147-159.
19. Buyurgan, S., (2007). Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Resim Öğretmenlerinin Bölümlerinde Uygulanan Sanat Eğitimi ile İlgili Görüşleri. Milli Eğitim Dergisi: Sayı: 175, ss.143-160.
20. Erbil, M., (1994). Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Resim Atölye Dersi Deneysel Uygulamaları. Ankara: G. Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
21. Yerlikaya, H., (2006). Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Temel Tasarım Dersinin Yaratıcılığa Katkıları. Ankara: G. Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
22. Yasan, Y.Ö., (2008). Güzel Sanatlar Fakültelerinin Resim Bölümlerinde Okutulan Kuramsal Derslerin Atölye Derslerine Etkisi ile İlgili Öğrenci ve Öğretim Elemanlarının Görüşleri. Ankara: G. Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).